

2025-07-30 Nr. NV-1752

VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTAI TAP-25-890(2), TAIS-25-9156(3); TAP-25-891(2), TAIS-25-9155(3)		DĖL VYRIAUSYBĖS 1997 M. RUGSĖJO 15 D. NUTARIMO NR. 997 „DĖL ŽALOS ATLYGINIMO NUKENTĖJUSIESIEMS DĖL SVEIKATOS SUŽALOJIMO AR SUSIRGIMO PROFESINE LIGA, KAI ŠI PRIEVOLĖ PEREINA VALSTYBEI, TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO IR VYRIAUSYBĖS 2004 M. KOVO 22 D. NUTARIMO NR. 309 „DĖL NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ SOCIALINIO DRAUDIMO IŠMOKŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-07-29	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Pagal šiuo metu galiojančią tvarką dokumentai žalos atlyginimui nukentėjusiesiems dėl sveikatos sužalojimo ar susirgimo profesine liga, kai ši prievolė pereina valstybei, teikiami „Sodros“ teritoriniam skyriui pagal asmens gyvenamąją vietą. Prievolė apskaičiuoti ir mokėti žalos atlyginimą taip pat nustatyta gavėjo gyvenamosios vietos teritoriniam skyriui. Prašymai skirti nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokas teikiami teritoriniam skyriui, kuriame vykdoma draudėjo apskaita, o išmokas dėl profesinės ligos – teritoriniam skyriui pagal asmens deklaruotą gyvenamąją vietą.

Praktikoje kyla problemų, kai asmenys persikelia gyventi iš vienos gyvenamosios vietos į kitą ir apie tai neinformuoja teritorinio skyriaus. Kadangi mokėjimo funkciją gali atlikti bet kuris teritorinis skyrius, tam tikri galiojantys reikalavimai yra netikslingi, neatitinka gero viešojo administravimo principų.

2025 m. žalos atlyginimo gavėjų yra apie 3 tūkst., naujų išmokų paskiriama nedaug, t. y. iki 10 atvejų per metus. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų gavėjų yra apie 16 tūkst. Kasmet paskiriama virš 8,2 tūkst. naujų išmokų.

Šios išmokos pervedamos išimtinai tik į asmenines sąskaitas kredito ar mokėjimo įstaigoje ir daliai asmenų su negalia kyla iššūkių jas atsiimti, jiems nėra sudaryta galimybė pasirinkti patogesnį pristatymo būdą – t. y. pristatymą pagal gyvenamąją vietą Lietuvoje vadovaujantis „Sodros“ direktoriaus nustatyta tvarka, kaip yra numatyta pristatant pensines išmokas.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūlomais pakeitimais (įsigaliojant nuo 2025 m. rugsėjo 1 d.):

- nustatomas lankstesnis kreipimosi dėl žalos atlyginimo, taip pat dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų mokėjimo teisinis reguliavimas, t.y. atsisakoma pridėtinės vertės nesukuriančių reikalavimų prašymą žalos atlyginimui teikti tik teritoriniam skyriui pagal išmokų gavėjo gyvenamąją vietą, o dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų pagal draudėjo registracijos vietą;
- atsisakoma nuostatos, kad žalos atlyginimą moka gavėjo gyvenamosios vietos teritorinis skyrius;
- sudaroma galimybė pasirinkti, koku būdu bus išmokamos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokos, t. y. ne tik į sąskaitas, bet ir atnešant į namus „Sodros“ direktoriaus nustatyta tvarka.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

Iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. reikės pakeisti Nepensinių išmokų mokėjimo tvarkos aprašą, patvirtintą „Sodros“ direktoriaus 2012 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. V-37.
Dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų pristatymo į asmens namus iš „Sodros“ biudžeto reikės: 2026 m. – 97,5 tūkst. Eur; 2027 m. – 100,7 tūkst. Eur (darant prielaidą, kad galimybę gauti šias išmokas į namus pasirinktų tokia pat dalis gavėjų, kaip ir soc. draudimo pensijas, t. y. apie 13,5 proc.).

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Suderinta be pastabų su Finansų ministerija ir Valstybine duomenų inspekcija, patikslinta pagal Teisingumo ministerijos ir „Sodros“ valdybos pastabas ir pasiūlymus.

Patikslinta Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025-07-17 išvadoje Nr. NV-1641 pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Daiva Buivydaitė-Garbštienė

Socialinės politikos grupė, Pavaduojanti A. Gratulevičienė